

Poskusi priprav glasbeno-plesnih-scenskih del nekaterih folklornih skupin, pri katerih je avtorstvo bolj opazno kot izročilo samo, se odmikajo od smernic, ki jim v okviru folklorne dejavnosti sledimo na JSKD. Bliže so jim druga področja (gledališko, plesno, glasbeno ...), znotraj katerih je dovolj prostora in razumevanja za avtorske interpretacije česar koli, tudi izročila; in konec koncev – na teh področjih deluje veliko ljudi, ki bi z drugega zornega kota znali izreči strokovno sodbo o glasbeno-plesno-scenskih dogodkih, ki prvine izročila jemljejo kot navdih za pripravo avtorskih stvaritev. *Ljudski ples* se s prehodom na oder preoblikuje v *folklorni ples*, ki bi ga v okviru folklornih skupin skušali ohranjati tudi v prihodnje, odmakniti pa bi se želeli od avtorskih plesov, ki imajo sicer možnost, da postanejo ali ljudski ali folklorni, a je za to potrebno njihovo širše sprejetje – splošno sprejetje zunaj folklornih skupin in večdesetletno udejanjanje v praksi ali pa večdesetletno izvajanje teh novonastalih plesnih oblik znotraj folklornih skupin.

In kaj je mogoče najti v letošnjem *Folklorniku*?

Po dobrih izkušnjah iz preteklih let so v *notni prilogi* vključene priredbe, ki jih je za malo godbo pripravil Julijan Strajnar.

V *Strokovnih pretresih* objavljamo štiri prispevke. O *dvoglasju in večglasju v Prekmurju* je na podlagi analize terenskih posnetkov pisala dr. Urša Šivic, Jasna Vidakovič je v prispevku *Z ljudsko pesmijo v nove čase* strnila izkušnje z lanskoletnih regijskih srečanj pevskih in godčevskih skupin, članek Igorja Krivokapiča *Medenina in patina ali Potovanje skozi čas slovenskega godbeništva* se vsebinsko navezuje na prilogo Julijana Strajnarja in med drugim na kratko razkriva razvoj pihalnih godb na Slovenskem, Tomaž Rauch pa v prispevku *Včasih je staro boljše od novega* opozarja na pomen izbire primernih inštrumentov za igranje v folklornih skupinah.

Novost letošnjega *Folklornika* je rubrika *Razmišljanja*, v kateri boste našli prispevke avtorjev, ki se analitično ozirajo v preteklo prakso in iščejo odgovore, ki bi pomagali razvijanju folklorne dejavnosti v prihodnje. Mag. Andrej Košič v prispevku *60 let – gremo naprej!* piše o jubilejnem koncertu Folklorne skupine Sava iz Kranja, odgovarja pa mu Tomaž Gantar, ki smo mu Košičev prispevek že pred objavo ponudili v branje in ga prosili, da poda le svoje videnje obravnavanega dogodka. O potrebi in želji po kakovostni izvedbi programov folklornih skupin v prispevku *O »štancanju« in »ljudskosti«* piše Ana Eterović, Viktor Vajngerl v prispevku *Zabvala starim in možnost mladim* razmišlja o prepočasnem »upokojevanju« folklornikov na vodstvenih mestih, Tomaž Rauch pa v prispevku *Mladi in ljudska glasba* opozarja na dejavnike, ki vplivajo na načine poustvarjanja ljudske glasbe. Vasja Samec v prispevku *Kako in kaj z našim folklorizmom* in mag. Andrej Košič v prispevku *Brez muje se še čevlji ne obuje* med drugim opozarjata, da dobre folklorne skupine ni brez dobrega vodja, mag. Metka Knific v prispevku *O programih otroških folklornih skupin* nagovarja vodje k resnemu delu, Tomaž Simetinger pa v prispevku *Plesno izročilo med izseljenci*, napisanem na podlagi stika s folklorniki v Argentini, razmišlja o folklorni dejavnosti pri njih.

V gradivu boste našli pet prispevkov. Prispevek Alenke Podlogar *Nedolžna belina* ob številnih starih fotografijah razkriva posebnosti oblačenja nevest, Andreja Hafner je na terenu zbirala otroško izročilo in pripravila prispevek *Otroške igre iz Škofje Loke in njene okolice*, z zbiranjem otroškega izročila

se je ukvarjala tudi Dragica Markun in se v prispevku *»Iz zaprašene podstrešja«* posvetila otroškim igračam, o istrskem izročilu je v prispevku *»Od tab't je pasalo dosti let ...«* pisala Mojca Lepej, Tomaž Gantar pa v prispevku *Fenomen: ta potrkani ples* opozarja na posebnosti tega plesa.

V *Folklornik* je vključena še ena nova vsebina, in sicer *Oživiljanja*, s katero želimo opozoriti na željo in potrebo po oživiljanju oprekljanja na Slovenskem. O projektu, ki ga v zvezi s tem vodi JSKD, sem pisal sam, Robert Furar je dodal prispevek o Herbertu Rustu, izdelovalcu oprekljev iz Avstrije, s podrobnejšimi podatki o opreklju samem, Nina Volk pa je kot primer pripravila glasbeno priredbo za godčevske sestave z oprekljem.

Sledijo prispevki v rubriki *Kako delati*, kjer avtorji (Saša Meglič, Klavdija Žabot, Katja Kavkler, Mojca Kmetec, Ljoba Jenče, mag. Simona Moličnik, Alenka Pakiž, Simona Rožman Strnad in dr. Bojan Knific) razmišljajo o naši dejavnosti nasploh (*Zavedanje pomena folklorne dejavnosti*), o mislih, ki so bile izrečene na okrogli mizi na nadaljevalnem seminarju za vodje folklornih skupin (*Ti, kaj pa ti misliš?*), o drugačni odrski postavitvi Folklorne skupine ŽKUD Tine Rožanc (*Iskali smo nekaj novega*), o delu s predšolskimi otroki (*Ljudsko izročilo v vrtcu*), o poustvarjanju pesemskega izročila (*Petja se ne naučimo iz knjig*), o oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi (*Sodelovanje z mediji*), o rabi vrhnjih oblačil pri plesu (*Kostumsko podoba naj sestavljajo tudi suknjiči*), o organiziranju prireditev (*Izkušnje s pripravo srečanj folklornih skupin, Bonton in organizacija kulturnih prireditev*) in o projektne delu manjšinskih etničnih skupnosti (*Smernice društvom manjšinskih etničnih skupnosti*).

Sledijo še štiri stalne rubrike. V rubriki *Predstavljamo* objavljamo dva intervjuja in nekaj prispevkov, povezanih z delom in razvojem folklornih skupin, v *Poročilih in ocenah* avtorji pišejo o seminarjih, srečanjih in drugih prireditvah, rubrika *Napovedujemo* prinaša načrt izobraževanj in prireditev JSKD ter napoved posebne vokalne delavnice, v rubriki *Priporočamo v branje, poslušanje ...* pa vas avtorji nagovarjajo k nakupu knjige, branju stanovskega glasila in poslušanju dveh zgoščenk.

Barvne strani smo tokrat namenili izključno fotografijam, ki so nastale v Beltincih na 1. delu državnega srečanja odraslih folklornih skupin, in se na tem mestu iskreno zahvaljujemo našemu nadvse zvestemu in odličnemu fotografu Janezu Erženu, ki je prispeval veliko večino fotografij, objavljenih v dosedanjih šestih številkah *Folklornika*. Ob nedavnem odhodu v pokoj mu želimo, da bi lepo preživel tretje življenjsko obdobje in da bi se kdaj pa kdaj še spomnil na nas. Mi se nanj brez dvoma bomo.

Vsem, ki pripravljate prispevke za *Folklornik*, se v imenu uredništva in celotne folklorne dejavnosti lepo zahvaljujem za vaš trud. Morda vas prepogosto nagovarjam k pisanju, vam dajem neprimerne roke za dokončanje pisanja in v želji, da bi pripravili kakovostno glasilo, pričakujem preveč, vseeno pa upam in želim, da bi bilo pisanje in objavlanje prispevkov vseh vrst ob koristi, ki jo ponuja folklorni dejavnosti, tudi prijetno.

dr. Bojan Knific